

С В О Б О Д А

Політичне, просвітне і господарське
письмо для народу.

Виходить що тижня в четвер.

Редакція і адміністрація:
Львів, ул. Баторія 24.

Видає і за редакцію одвічас:
Вячеслав Будзиновський.

Предплата на цілий рік
стоїть 4 корони.

За анонси платять ся 20
сотиків від стрічки.

Рекламації вільні від
оплати.

Посольський звіт

д-ра А. Могильницького в Рогатині.

Дня 17. с. м. ставав посол д-р Могильницький перед виборцями в Рогатині, щоби зложити звіт зі своєї діяльності посольської. Народу, мимо прикритої роботи в полі, зібрало ся звичай чотири сотки. Не менше численно була заступлена інтелігенція як духовна так світська; було і кілька пань; не бракувало також Поляків і жидів. Посол Могильницький говорив звичай 3 години. Своєю краснорічивою, повною змісту і яєних гадок бесідою немов прикував слухачів до місця; селяни аж заходили ся з радості, коли посол з вродженим собі гумором і вервою говорив о страйках.

Свій звіт зачав посол від ситуації, яка витворила ся в наслідок сецесії руских послів в останній каденції соймовій і в наслідок нових виборів, з котрих рускі послы вийшли знов в так дрібенькій меншости. Виринули дві гадки: чи сецесию продовжати чи вернути до сойму? Зіхали ся послы всіх партій — посол був тої гадки, щоби вступити до сойму і провадити дальше борбу. Рускі послы числом 11 завязали руский клуб. Перше засідане тревало лише три дні; тогди голова клубу д-р Олесницький зложив заяву руских послів; при дебаті бюджетовій забрав голос д-р Король і бесідник. Всі заходи давнійші наших послів були для нас безхосенні; більшість соймова була глуха на нашу жадаю.

Коли руский клуб визначив мене забрати голос — говорив посол — ситуація була така, що наша молодіж покинула університет у Львові. Сказав я, що ми Русини живем своїм питомим житєм і нікуди не оглядаєм ся, як нас представляли. [Голоси: Тепер Поляки зітхають до Росії!] Згнати ви нас не в силі: Руєин має 7 шкір, вно видержить; будьте для нас справедливими, то буде між нами згода.

— Так менше більше говорив і я і д-р Король. Посипали ся на се веселі відновиди згоди, мало не з поцілуями. Ті голоси не зістали без відгону. Польські газети дуже сильно затрубили в примирительну трубу. Правительство радо повитало би було згоду, бо за багато ему сих ненавистий. Свої почали нарікати, що я за мало остро виступав — всео прошуміло.

Зачала ся сесія тритижднева.

Розповівши о способі нарад в соймі, посол сказав, що засідав в комісії громадській. Комісія збирала ся 2 рази і рішала дві важні справи. Перша справа — се поручений круг ділання. 36 рад повітових внесло петицію, щоби той круг ділання унормувати. Справа та товче ся давно в соймі. Сойм поручив краєвому виділові, щоби той відніє ся до намістництва, котре мало би заняти ся управильненем всіх законів, котрі мають належати до того круга ділання. Намістництво тримало сю справу три роки. Правительство краєве віднесло ся остаточно до центрального, щоби оно старало ся обмежити круг ділання. При тім виринула друга точка — іменно, щоби за поручений круг ділання платити. Посол є тому противний лише з огляду на нові тягарі громад.

Друга справа була: получене обшарів двірських з громадами. Посол сумніває ся, чи було би то добре. Закон на папери красний, але відома річ, що той з него користає, хто має силу.

Від кількох літ старають ся рускі послы о засноване рускої гімназії в Станіславові. Над тою справою радили в шкільній комісії, де засідав також Преосвященный Митрополит і пос. Барвіньський. Коли справа прийшла під наради, польські послы зажадали, щоби насамперед заложено польські гімназії в Тарнові і Ряшеві, бо Русини не мають ані сил учительських ані достаточного числа учеників. Горячо і річево боронив сеї справи пос. Барвіньський, а дуже сильно і вимовно станув в обороні прав

русского народу наш Преосвященный Митрополит. І що-ж з того? Комісія ухвалила гімназії в Ряшеві і Тарнові, а колись подумає і о Русинах. Був се лиш їх викрут, щоби Русинам нич не дати. Показали нам, як то варта витягати руку до згоди — але до них радше приноровити пословицю: „Безличність на безличности їде і безличностию поганяє“.

Тепер перейшов посол до того, що котрий посол в соймі зробив:

— Я — говорив д-р Могильницький — поставив внесенє, щоби скасувати патент з року 1854, а заступити его иншим законом. Тую справу реферував в комісії правничій посол Фрухтман; про око самі дідичі були за тим, але і постарали ся заразом, що та справа не прийшла на порядок денний.

В нас їстнує закон о меліораціях; з того закона наш нарід з недбалства не користає [— Голоси: бо нам не дадуть!] Я поставив внесенє, щоби виділ краєвий з уряду перепроваджував меліорації, де потрібно.

Сойм радив також над поправою долі учителів і ухвалив навіть 600.000 корон річно, але то випадає на одного учителя лише 7 кор. місячно. А бесід було премного! Заслоноють ся що нема фондів і я сам бачу, що штучно удержувана рівновага бюджету хитає ся. Але і без накладаня нових тягарів могли би (як би хотіли) долю учителів поліпшити. Однак і той закон робить ріжницю: $\frac{1}{4}$ дістає побільшенє — решта ні.

В половині сесії зайшли великі події, іменно хліборобські страйки. Коли страйки вибухли вже і в Тернопільщині, тогди староста Завадський устанавив собі нові закони, котрі грозять за страйки п'ятилітною вязницею. Коли часописи оповістили теї обіжники, я поставив інтерпеляцію до намістника — але відповіді неудостоїв ся.

Страйки раз зачали ся і будуть торочити ся дальше. Коли страйк вибухне — власти мають поводити ся безсторонно. Страйки і бойкоти не новина — у нас виринули на послідок; страйки прийшли з Англії а бойкот з Ірландії. Страйк не є нічого иншого, як лише торг за роботу. „Не підємо тобі, пане робити, доки не даш відповідної заплати за нашу працю“ (але без гніву). У нас в Рогатинщині не було страйків, бо пани трохи лише платять. Як можеш хлопе з тої заплати вижити, то працюй так далі а ні, то мусять тобі заплату підвищити“.

Треба було панам зараз в початках погодити ся. Замість того з'їжджають ся пани до Бучача і під проводом гр. Голуховського ухвалюють: „Niech zgnije, a nie damy murgom“. З хлопа жие, а хлопови не даєт.

Але наварили собі пива, наварили. ледви чи годні випити! Страшать криміналами, жандармами! Ото велика річ: Сват посидить зо два місяці, просить ся порядно на цісарекім „капустаку“, відічне собі троха, — а вийде з тої школи, то вже так страйк устроїть, що не треба буде жандармів.

Посипались великі депутації до намістника а регіментаж Яворський з чотирма панями аж до міністра і заводять: „То ми Тобі все так вірно вислугуєм ся, а Ти позвалаєш, щоби ти мурги нам за півдурно не косили і не жали?“ Запало ся ціле Поділе; завіз пан машину на поле — зломил ся; а шпичка аж просить ся жати, так і силе ся!

Тепер дальше грозять: „Чекай хлопе, прийде зима — їети не дам і з голоду згинеш!“ А що з того вийде? Заки спухне з голоду, то наперед украде! Чи то мудра політика?

Ту прояву ріжні ріжно толкують. О тім писали не лише наш часописи, але газети з цілого світа. Нужда економічна є безпосередною причиною страйків, але є друга, не мевше важна с. с. національна кривда і неволя. Нам відібрали всякі права. В 1897 році хотіли ми вибрати своїх послів, а до нас стріляли, нас в кайдани кували. Ми висла-

ли 250 сіраків до Відня — а великий міністер Бадені нас не допустив. Нарід зірвав ся добивати ся права — коби Бог ту роботу поблагословив. Я мовив посол — буду всео робити, але як від самого народу не буду мати помочи, то з моїм голосом не дуже будуть числити ся.

В часописи Pester Lloyd появила ся стаття, щоби правительство поєднало Поляків з Русинами. З початку польські газети сиділи тихо, а відтак майже одногласно заявила: „ktoby się tam z hajdamakami, murgami godził“. Оден лише посол Гневош сказав, що Поляки програли великий бій, що ціла їх 36-літна праця на нич!

Але мимо того они не дармують. Постановили вже від давна перевести цілий ряд рільних законів обчислених на цілковите поневоленє і винародовленє нашого народу, а крім того, щоби забезпечити ся против страйків, внесли проект о бюрах посередництва праці. Проект сей має 15 параграфів, уложених нашим приятелем дром Бобжиньським — можна проте знати, куди они тягнуть!

[Посол читає сей проект.] При иньших відносинах, при иньшій адміністрації і подеких змінах міг би сей проект бути не злий; але при теперішних порядках і відносинах проект сей і колиб став законом, був би для нас Русинів, дуже небезпечний і тому рускі послы мусять голосувати против того проекту.

Тому ви, свати, один другому не псуйте; як не буде солідарности, то до нічого не дійдете! як ся що робить, то всі разом мусямо поступати. Ми маємо ціль перед собою — ми живемо своїм питомим житєм, а що ми ще не жили і не пережили ся, тож маємо досить соків животних. Маємо за собою історію а ідеалом нашим є дійти до висвобождєня і самостійности руского народу!

Справа „Просвіти“ показала нам, чи можливе мирне пожитє з Поляками. Я боронив „Просвіту“ і виказав, що написані там річи вправді яркі, але годі сказати, що їх не було! Голосять, що ми „wolni z wolnymi“, а тимчасом они сидять по палатах, а ми — по криміналах; голосять „równi z równymi“ — тимчасом їх в соймі 140, а нас 111. — Як би ми прийшли по жебранину, то наплойте на нас, але ми хочемо взяти лише малесеньку частину того, що ми самі зложили. З краєвого виділу зробили ви, панове, експозитуру поліції а все питаєте, звідки у нас тільки злости? Чи ми мали їх за те медом помастити?

Видко, що нам нема на кого надїяти ся і лише наша власна невинуца праця може нас до чогось довести. Коли ми зірвались до самооборони, польські газети назвали нас гайдамаками; стращать нас Мазурами, — а хйба кармельками будуть їх годувати? Обізвав ся один розумний голос від них, — що треба конче з тими мирити ся, що є на ґрунті, — але він прогмонів без успіху. А я Вам отверто, люди, кажу: будемо організувати страйки! За народну справу варто і житєм наложити! Мені здає ся, що слідуюча сесія буде дуже бурлива — будемо здаєт міряти ся по козацки!

На тім закінчив посол своє звичай тригодинну промову, почім наступили інтерпеляції.

Селянин з Липиці інтерпелював посла в справі соли. Взагалі ужалювали ся, що сіль за дорога а в теперішнім опакованю є менша, гірша і розсипає ся.

Інтерпелювали також в справі закона ловецкого; запитували, длячого нищать таких пожиточних птахів, як бузьки?

Посол відповів, що пани самі видять хиби в законі ловецкім і наміряють его змінити.

О. Созанський з Черча інтерпелював в справі соймової обструкції. Посол відповів, що коли зайде потреба, то мимо малого числа руских послів обструкцію переведе ся.

Селянин Коцюх з Підгорода промовляв за „Просьвітою“, заохочував до порядного ведення читалень і до солідарности під кожним взглядом.

Селянин Воробець інтерпелює посла: Яке постуноване его буде на випадок дальшого нехтованя нас в соймі? Посол відповів, що доперва по вичерпаню всіх можливих способів і на ухвалу одноголосну клябу можна би було зробити сецесию.

Почім забрав слово організатор повіту о. сов. Городецький а навівши слова одного польского съвятика: „Nie poś tak dumnie, bo są zębu i u mnie“ — підніс, що найвисший вже час, щоби ми отрясли ся з раболіштва; найвисший вже час скинути з себе тую покору, по котрій наші противники немилосердно допчуть. Ми лишаємо Вам і клябови Ваше будуче поведене, але ми на кождім кроці будемо ся бороти і жадаємо від свого посла, щоби при кожній справі кривдячий наш нарід плюнув в очи соймови, щоби виступав як найостріше, — бо ми хочемо вже раз конечно розломити ті ганьблячі кайдани і кличемо до всіх наших послів, щоби показали свої зуби, щоби ми зубами здобули собі се, що нам справедливо належить ся а чого нам противники наші добровільно дати не хочуть. В дальшій промові представив бесідник, на які трудности все натрафляла Рогатинщина при виборі посла. Дякує одже Богу, що нам позволив перший раз вибрати свого посла; дякує послови в імени цілого руского народу, що щиро і рішучо вступає ся за правами нашого народу.

Рогатинщина вдячна послови за его дотеперішню діяльність, просить о рішучі і смілі виступи в соймі і вносить для посла votum довіри.

Народ весь з великим одушевленем вислухав сей прехорошої бесіди і серед гримких і радісних оплесків висказав своему поважаному і улюбленому послови довіре.

Посол з великим зворушенем подякував за довіре і заручив, що так як до тепер так і на дальше буде жити з народом і лише для народу а дасть Біг вже в недовзі засає і для нас сонце правди.

На тім закінчив ся сей посольский звіт а одушевлений народ при звуках пісні „Многая літа“ і „Ще не вмерла Україна“ відпродив свого посла до его хати.

Учасник.

Страйкові процеси.

Дня 2 вересня с. р. відбула ся перед звич. трибуналом окружного суду в Тернополи карна розправа против 16 селян страйкарів з Кошляк збаражского повіту. Вісім з них, а то 1) Іван Поручник, 2) Василь Бучинський, 3) Ілько Рудик, 4) Теодор Штогрин, 5) Август Підгірський, 6) Іван Щербатюк, 7) А. Пронозюк і 8) Ілько Малишевський — були обжаловані о злочин через насильний опір жандармови і войску; дальших вісім, а то 9) Демко Каній, 10) Іосиф Багалюк, 11) Петро Федчук, 12) Іван Крисоватий, 13) Іван Чорний, 14) Іван Лотоцький, 15) Микита Ваврук, 16) Іван Деберчак о провину збіговиска.

Шість перших сиділи в слідчій вязниці аж до розправи.

Обжалованих боронили адвокати д-р Данилович, д-р Чикалюк і д-р Розенфельд.

Вирок: Перших вісьмох засуджено на кару вязниці а то Ілька Малишевского на 2 місяці, а інших по 6 тижнів; з дальших вісьмох названі під 11) 12) 13) і 16) засуджені за провину збіговиска по 14 днів арешту; названі під 9) 10) 14) 15) увільнені зовсім.

Дня 2 вересня с. р. відбула ся перед звич. трибуналом в Тернополи карна розправа против Павла Николина з Дрогичівки, обжалованого о злочин за небезпечну погрозу звернену против віта.

Обжалованого боронив адв. д-р Данилович.

При розправі переслухано одного тільки свідка, а се віта Василя Павлюка і відчитано зізнаня 5 свідків.

По переслуханю розправи увільнив трибунал обжал. Павла Николина від всякої вини і кари.

Дня 4 вересня с. р. відбула ся перед звич. трибуналом окруж. суду в Тернополи карна розправа против Панька Пирого з Павшівки коло Чорткова. Ціла его вина була в тім, що коли жандарми везли на фірі спроваджених до роботи чужих робітників („гуцулів“), він з далека кивав на них батогами. За те

обжалувала его ц. к. державна прокуратория о злочин публичного насильства — за те пересидів шість неділів в слідстві — і за те узнав его трибунал винним переступства коаліційного закона і засудив на 14 день арешту, хоч обжалований толкував ся, що се „киване батогами“ зовсім не відносило ся ані до жандармів ані до гуцулів, та що два жандарми і 8 гуцулів чейже не могли настрашити ся батога, котрим обжалований з далека кивав. — Обжалованого боронив адв. д-р Данилович.

Дня 4 вересня с. р. відбула ся перед звич. трибуналом окруж. суду в Тернополи карна розправа против Андрія Дідика і Гната Павлюка з Дрогичівки.

Суд увільнив Андрія Дідика від всякої вини і кари, а Гната Павлюка засудив на кару 14 день арешту. Увільнений Андрій Дідик пересидів в слідчій арешті більше як 5 неділів.

Дня 5 вересня с. р. відбула ся перед звич. трибуналом в Тернополи карна розправа против 8 страйкарів з Івачева горішного коло Тернополя, обжалованих о злочин публ. нас. через вимушене. Обжаловані звуть ся: Семко Дзядик, Кирило Юлимський, Стефан Олійник, Данило Куняк, Федь Реміньник, Осип Герій, Стефан Чорний, Стефан Більський.

Обжаловані толкували ся і в слідстві і при розправі, що тільки просили других робітників, аби занехали роботу і поясняли їм, що не повинні ломити страйку.

По переслуханю трех свідків і відчитаню кількох протоколів, трибунал видав вирок, що обжалованого Семка Дзядика засуджує ся на 1 місяць вязниці. Інших засуджено по 8 день арешту. Против того вироку зголосив прокуратор відклик з причини малої кари, а оборонець д-р Данилович зголосив жалобу неважності.

Дня 11 вересня с. р. відбула ся перед звич. трибуналом окруж. суду з Тернополи карна розправа против 16 страйкарів з Білої Чортківської. Два з них, головні проводирі, Франко Гібчинський і Микола Кульба, сиділи в слідчій вязниці від 21 липня; інші обжаловані а іменно: Микола Шкробут, Ілько Мигуляк, Микола Стець, Данило Кулій, Гринько Базюк, Михайло Кувіцький, Янко Чернявський, Микола Бурак, Іван Хмелик, Іван Гуркль, Федько Мах, Олекса Стадник, Михайло Савицький і Антін Грехович відповідали з вільної ноги, а а всі вони були обжаловані о злочин публичного насильства через вимушене, за те, що грозили побитем робітникам, котрі до страйку не прилучили ся.

До розправи було покликаних 11 свідків. Обжалованих боронили адвокати д-р Данилович і А. Гриневецкий.

Вирок: Від злочину всіх обжалованих увільнено, а засуджено за провину збіговиска двоє перших на 6 тижнів арешту, 7 дістало по 14 день арешту, а інші увільнені зовсім від всякої вини і кари.

Дня 15 вересня с. р. відбула ся перед звичайним трибуналом в Тернополи карна розправа против Романа Шевчука, Петра Лоїка і Петра Гаврилюка, селян-страйкарів з Сокиринця, обжалованих о злочин публичного насильства через вимушене і через ушкоджене чужої власности.

Акт обжалованя так описує події:

„Пошкодовані Софія Бардейна, Дмитро Качишин і Іван Пісний — помімо, що в Сокиринцях вибух страйк сільських робітників — не пристали до страйкарів, але будучи дуже бідні, ходили до двора на роботу. — Дня 29 липня 1902 р. пізно вечером повернувшись з роботи до дому Дмитро Качишин, а що по селі ходила чутка, що страйкарі будуть метити ся на тих, котрі з ними не лучать ся і на жнива ходять, тож боячи ся, щоби ему хто не зробив шкоди, не піднавив обійсте — бо і о таких грозьбах в селі говорили — взяв ся чатувати між кошинами на своїм подвірю.

„Деся околo півночі почув він шелест і побачив на своїм подвірю трох людей, а підсунувши ся ближше, пізнав в них всіх трох обжалованих та бачив, як Петро Гаврилюк вивів і на хаті его приліпив одну картку, на котрій була виписана грозьба смерти на случай, як піде жати, а також грозьба знищення кукурудзи, отже нарушена власности, а для уявненя тої грозьби нарисовано на тій картці дві людські статі, одну з костуром а другу з сокирою в руках.

„В тім часі, т. є. тої самої ночі, таку саму картку наліплено також на хаті Софії

Бардейної, а рівночасно ті самі виновники витолочили на сї городі коноплі, вирвали 57 голвок капусти і 7 корчів картофель, поломили віко від кошницї і наробили сї шкоди на 22 корон.

„Тої же самої ночі витолочили також Іванови Пісному цілий лан конопель вартости 32 корон!“

Обжалованих боронив адв. д-р Чикалюк. По переведеню розправи увільнив трибунал всіх обжалованих від вини і кари. Але Але мимо того пересиділи обжаловані в слідчій вязниці довше як місяць.

Дня 15. вересня с. р. відбула ся перед звичайним трибуналом окружного суду в Тернополи карна розправа против чотирох селян-страйкарів з Павшівки коло Чорткова. Перший з них, Іван Ятшембський, був обжалований о злочини за те, що грозив спровадженням робітникам бійкою, аби відстрашити їх від роботи, і що ставив жандармам насильний опір; другий Василь Корняк був обжалований о провину за те, що взивав людей до опору против жандармів і що відстрашував спроваджених робітників від роботи; вкінці Олекса Пухальський і Юрко Приснюк були обжаловані за насильний опір жандармам.

Вирок:

Ятшембского узнає ся винним злочину і засуджує ся его на 3 місяці тяжкої вязниці, Корняка, Пухальского і Присюка узнає ся винним і засуджує ся їх по 8 неділів арешту.

Оборонець А. Гриневецкий зголосив що до послідних 3-ех відклик що до виміру кари по тій причині, що сидять увязнені від 28. липня 1902, а вимір кари єсть найвищий і місяць і просив рівночасно о випущенє їх на волю, по тій причині, що за перест. §. 314 з. к. нікому не прийде на гадку держати кого в слідчій арешті. Сей час зібрала ся палата радна і ухвала за держати їх дальше в слідчій арешті.

Того самого дня і перед тим самим трибуналом відбула ся карна розправа також против Парашки Корнякової жінки, згаданого вже Василя Корняка, обжалованої о злочини за небезпечну погрозу жандармови в урядованю.

Трибунал видав вирок, що обжаловану узнає винною злочину і засуджує єї на 3 місяці тяжкої вязниці. Обжалована сидить в слідстві від 28. липня 1902 і по тій причині — щоби не продовжувати слідчої вязниці, була приневолена прийняти вирок і розпочати кару.

Дня 15 вересня с. р. перед звич. трибуналом в Тернополи відбула ся карна розправа против Михайла Бараньского з Товстенського.

Акт обжалованя так описує інкриміновану подію:

„Заряд дїбр в Товстенськїм сировадив Мазурів з охресностий Ніска. А що незвісні ворохобники повибивали шибви в горальни, де тих чужих робітників уміщено, а то для того, щоби їх від дальшої роботи в дворі відстрашити, тому поставлено в ночі з 5 на 6 серпня на сторожи коло тих будників Антона Сапиньского і Венедикта Попеля. Около 11 год. в ночі почувли они брєнкїт шиб в домі Мошка Штерна. Антон Сапиньский пустив ся тудя, догонив шкідника, ударив его в лице, що аж унав, і коли мав вже завести до Штерна, щоби дізнатись хто се, вирвав ся він і утік. Сапиньский описав того шкідника, і твердив, що він мусть мати на лиці знак від удару, на тій підставі вислідив Мошка Штерн зараз другого дня того свідка в особі Михайла Бараньского, котрий дійсно мав такі знаки на лиці. Він, щоби пімститись на Мошку Штерн за те, що спровадив до Товстенського чужих робітників, повибивав ему камінем всі вікна з рамами так, що кидане каміне падало до хати аж навіть ліжку, де спав Штерн з жінкою і родиною.“

При розправі заперечив обжалований рішучо мов би то він був виновником інкримінованого нападу, а коли розправа виказала безпідставність обжалованя, трибунал увільнив его від всякої вини і кари.

Обжалованого боронив адв. д-р Чикалюк.

Перед звичайним трибуналом в Станіславові відбула ся дня 9 с. м. карна розправа проти 18 селян з Куйданова, буцацького повіту, обжалованих о злочин публичного насильства. Акт обжалованя описує вину селян в отсей спосіб: Дня 29 липня с. р. 57 робітників переважно з Баріша працювало на двірськїм лані в Куйданові. На них напала товпа Куйданців з Пилипом Шкаралупою на чолі і зігнала їх з роботи, грозячи тим, котрі не заберуть ся з поля, що „вернуть без голови“. Робітники на-

невича, порушена в великій інтерпеляції д-ра Коса, вже опинила ся в руках прокуратора. П. З. Скварко вів проти Калиневича донесене карне і тепер на жадане ц. к. прокуратурі заряджено проти него карне слідство о злочин обманства і надужиття урядової влади. Калиневич засудив був Скварка без причини на 3 дні арешту, а Намісництво затвердило сей вирок. Коли справу взяв в свої руки військовий суд (Скварко є заст. офіціра) показало ся, що зізнання свідків проти Скварка сфальшував був сам Калиневич і на підставі сих сфальшованих зізнань свідків, засудив Скварка.

— **Весільна дружина живцем спалилась.** Страшна пригода сталась в Вербиці волоській, селі на російськ. Поділю. Відбувалось там іменно весіле у заможного жида, а що в хаті було за тісно, так запрошено весільну дружину до обширного шпихліря, будинку без стелі, критого соломою. На забаву зібрало ся много жидів з цілої охресности, тай не мало цікавих хлопів з села. Коли гості як найлучше забавлялись, роздав ся нараз крик: „горить!“ Всі кинулись до дверей, що отворялись до середини і в мить ока затамували вихід збившись в одну масу тіл людських. В тій хвили на зачаджених димом упав і горючий дах до середини і огнем морем обняв всіх. О ратунку не могло бути і бесіди. Из згарища видобули 60 трупів, 48 жидів і 12 селян. Одні спалені, другі упечені, а ще інші пороздупшувані. А навіть з тої малої горетки попечених і понарених, котрих розібрано по хатах в селі, еще кількох померло наслідком кинувшої ся гангрини.

Ціна збіжжя і плодів господарських.

Ціна збіжжя у Львові. В остатних днях платили за 50 кілограмів: пшениці 7.10—07.20; жита 6.05—6.20; ячменю пашового 0.00—0.00; ячменю броварного 5.25—5.50; вівса 5.50—5.80; ріпаку 9.75—10.00; гороху пашового 5.25—5.75; гороху до вареня 8.00—8.50; вики 4.50 до 4.75; бобику 4.50—4.75; гречки 0.00—0.00; кукурузи 5.25—5.50; конюшини червоної 45.— до 48.—; білої 50.00—80.00; шведської 00.00 до 00.00; тимотки 00.00—00.00 корон.

Ціна безрог в Відні. На торг сего тиждня привезено 12,592 штук свиний. За тучні свині платили 101 до 103 сот., за середні і старі 95 до 99 сот., за легкі 87 до 93 сот., поросята 74 до 96 сот. за кілограм живої ваги.

В Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ прибуло в місяці серпня с. р. 15,340 важних поліс на суму 14,154,449 кор. обезпеченої вартости з премією 127,580 кор. 77 сот. Разом від початку року до кінця серпня видано 73,980 важних поліс на суму 74,801,221 кор. з премією 679,639 кор. 65 сот.; попереднього року за той сам час було 66,790 важних поліс на суму 67,588,910 кор. з премією 605,218 кор. 42 сот. то єсть сего року о 7190 поліс і 74,421 кор. 23 сот. премії більше.

Шкід в серпні прибуло 147 случаїв, разом від 1. січня до 31 серпня було 669 шкід з котрих 640 вже виплачено, 19 шкід находить ся в ліквідації, а виплату 10 відшкодовань (в сумі 4,612 кор. 07 сот.) на разі з причин правних вздержано.

Сума всіх тих шкід разом з коштами ліквідації виносить brutto 368,468 кор. 96 сот. з чого по потрученю части реасекурованої лишаєсь на власний рахунок 171,149 кор. 24 с. Попереднього року за той сам час було 514 шкід на суму 262,753 кор. 89 с.

Попереднього року зн той сам час було 599 шкід на суму 303,466 кор. (на власний рахунок 144,847 кор.)

При відновленю поліс по кінць серпня с. р. зараховано членом титулом 8% звороту квоту 44,488 кор. 42 сот.

Фонд резервовий з кінць серпня с. р. виносить 439,973 кор. 31 сот.

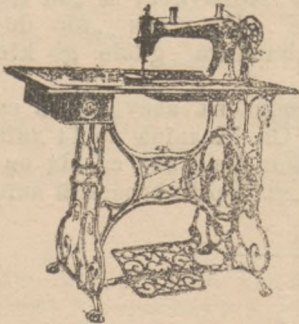
Львів дня 9. вересня 1902.

Просимо як найскорше купити собі Поезії Т. Шевченка, бо наклад не великий! Поезії Тараса се найтаньша книжка, гарно оправлена і числить 698 сторін на величезнім папері.

Ціна з пересилкою поштовою **2 кор. 30 сот.** Висилає ся **тільки** за попереднім надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу

Канцелярія „Просьвіти“ у Львові.

Львів, Готель Жорна.

В Європі маємо 80 фабрик машин до шиття, котрі виробляють машини Зінгера і обручкові, а робить там від 500 до 3000 людей.

З тих 80 фабрик, я бибрав 2 яко найліпші в цілїм світі і дістав заступництво на Галичину.

Агентів не висилаю! Влізливі агенти ходять по домах тільки з найдешевшими машинами; а продають по ціні за високо піднесений, за що дістають по 15 зр. від кожної сроданої машини.

Йосиф Іваніцький
механік.

На підставі уповажнення Вур. і Всесвітнійшої Митр. консисторії у Львові, з дня 13 липня 1890 г. Ч. 5040. розпочинаю з днем 1. жовтня 1902. курс науки пінія і Уставу церковного і пінія хорального при церкві в Зборові.

Ближші поясненя даю на жадане письменно. **Т. Янішевський в Зборові.**

О много ліпше від Pain-Expellera і уже випробоване єсть ново винайдене средство

„NERWOL“

антикаря Дра. Юліуша Францога з Тернополя.

Знаменито усмиряюче средство до натирания проти всяким болям ревматичним — передстудженим, ломаня костей, крижий, гостцеви і недугам нервовим. — Ціна флакону 80 сотиків.

Прощу бачити на напис „Nerwol“ і не приймати жадних Nerwoton-ів

ЛІКАР

недуг внутрішних, головно горла і грудий (хрипка, упорчивий кашель, початки сухот і т. д.)

ДР. ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клініки і заведеня лічничого в Щавниці

мешкає і ординує

у Львові

улиця Корняків ч. 1. II. поверх.

(Народний Дім від церкви).

Важне для хорів при Читальнях!

Вийшов збірник пісень на чотири голоси: Сей збірник п. з. „Наша Дума“ складає ся з двох частий для хору мішаного і мужеского. Кожда часть числить 25 ріжних народних пісень. Збірник „Наша Дума“ можна набути в Канцелярії Товариства „Просьвіти“ у Львові ринок ч. 10. по ціні 2 кор. 75 сот. з пересилкою поштовою. Без пересилки коштує 2 К. 50 с.

Висилає ся **тільки** за попереднім надісланем належитости: всякі иньші замовленя позістануть неувзгляднені.

Машини і господарські знаряди

можна купувати через

„НАРОДНУ ТОРГОВЛЮ“ у Львові

Січкарні ССХ з 2 ножами і 1 колесом по 54 кор.
Січкарні ТН з 3 ножами і 2 колесами „ 56 „
Січкарні ТН з 4 ножами і 2 колесами „ 59 „
Млинки до чищення збіжжя сист. Бакера „ 100 „
Млинки до чищення збіжжя лекні „ 64 „
Молотильні ручні „ 170 „
Краячі до бураків „ 60 „
Тискачі (гнітивники) „ 230 „
Праси до олію „ 230 „
Пруги ковальської роботи з колісницями „ 32 „
Коси стирійські 60, 70 і 80 см. довгі по кор.
1.00, 1.20, 1.40.

Млинки для менших господарів 59 кор.

Інші машини і господарські знаряди по фабричних цінах.

Коси можна купувати по всіх складах

„Народної Торговлі.“

КОСИ

з найліпшої стирійської стали, окремо і відповідно до всіх вимог наших господарів з найбільшою старанністю виготовлені, середно гартовані

60 мц. довгі (в хребті) по кор.	1.—
70 „ „ „ „ „ „	1.20
80 „ „ „ „ „ „	1.40
90 „ „ „ „ „ „	1.60

СЕРПИ

ковальські дуже добрі по кор.	0.50
фабричні „ „ „ „	0.60

продає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

в своїх складах у Львові, Станиславові, Перемішлі, Тернополі, Дрогобичу, Коломиї, Стрию, Снятині, Самборі, Рогатині, Бродах, Сяноці, Городенці, Борщеві і Золочеві.

На 5 кілеву посилку поштовою іде 8 до 10 кіс.

УВАГА. За ті коси і серпи дістає Народна Торговля рік річно дуже численні похвали і признаня від господарів.

Складайте свої ошадности в Дністрі.

Товариство взаїмного кредиту, стоваришене зареєстроване з обмеженою рорукою у Львові, Ринок ч. 10. дім „Просьвіти“.

ДНІСТЕР приймає вкладки щадничі і о-процентує їх по 4% від ста. ДНІСТЕР Стан вкладок 31. грудня 1901 900.193 К. 53 с. на 1.063 книжочках.

ДНІСТЕР уділяє своїм членам позичок на веклі і скрипти за інтабуляцією або при відповідній поруді на 5 1/2% і 1% додатку на копшти адміністрації Слугату позичок розкладає „Дністер“ догідно також до 10 літ. Членом може бути тільки член обезпечений в „Дністрі“, від огню. Уділ членський виносить 50 К., виисове 2 К. Уділи виплачені по день 31. грудня 1901: 81.169 К. 37 с. Членів було: 2.006. Стан позичок: 869.245 К. 4 с.

ДНІСТЕР уділяє рікрічно з чистого зиску датки на публичні добродійні рускі цілі — на церкви, бурси, школи і т. д. — До кінця року 1901 уділено 8.840 К.

Інформацій в справах позичок уділяють агенти і Дирекція.